

Το 1952, εξήντα βουλευτές από διάφορα κόμματα προσχώρησαν ομαδικά στον Εθνικό Συναγερμό του στρατηγού Αλέξανδρου Παπάγου, που σάρωσε στις αναπόφευκτες εκλογές της 16ης Νοεμβρίου, κερδίζοντας τις 247 από τις 300 έδρες. ΕΠΕΚ και Φιλελεύθεροι διασώθηκαν με 51 έδρες, ενώ εκλέχτηκαν και δύο ανεξάρτητοι.

Πανίσχυρος ο Παπάγος, πέθανε ξαφνικά στις 4 Οκτωβρίου 1955. Ο «σαραντάρης» Κωνσταντίνος Καραμανλής, που το 1950 αμφισβήτησε την ηγεσία του Τσαλδάρη, ήταν πια 48 χρόνων και υπουργός Δημοσίων Έργων. Κλήθηκε στα ανάκτορα και, με απόφαση της Φρειδερίκης, πήρε εντολή από τον βασιλιά να σχηματίσει κυβέρνηση. Τη λύση Καραμανλή κατάγγειλε ως βασιλική εύνοια ολόκληρη η αντιπολίτευση καθώς και οι συντηρητικοί Παναγιώτης Κανελλόπουλος, Σπύρος Μαρκεζίνης και Στέφανος Στεφανόπουλος. Ο τελευταίος, επειδή είχε πιστέψει ότι αυτός θα ήταν ο εκλεκτός της βασίλισσας Φρειδερίκης που όμως τον φύλαγε για να τον χρησιμοποιήσει στην αποστασία, δέκα χρόνια αργότερα.

Η πρώτη και «δοτή» κυβέρνηση Κ. Καραμανλή έμεινε στην εξουσία τρεις μήνες, ως τις 11 Ιανουαρίου 1956, οπότε διαλύθηκε η Βουλή, και συνέχισε ως υπηρεσιακή. Προηγουμένως, στις 4 του μήνα, ο Κ. Καραμανλής ανακοίνωσε την ίδρυση της ΕΡΕ (Εθνικής Ριζοσπαστικής Ένωσης). Οι αντίπαλοί του ίδρυσαν τη Δημοκρατική Ένωση.

Το μυστικό όπλο του Κωνσταντίνου Καραμανλή λεγόταν «ψήφος των γυναικών». Το φανερό ονομαζόταν «εκλογικό σύστημα»: πλειοψηφικό με εκπροσώπηση της μειοψηφίας όπου τον συνέφερε και αναλογικό στις μεγάλες περιφέρειες. Οι γυναίκες ψήφισαν για πρώτη φορά, στις 19 Φεβρουαρίου 1956, και τον τίμησαν δεόντως αλλά οι άνδρες είχαν τον πρώτο λόγο στην οικογένεια: ΕΡΕ 47,38% και Δημοκρατική Ένωση 48,15%. Παρ' όλ' αυτά, το «μαγικό» εκλογικό σύστημα έβγαλε 165 έδρες για την ΕΡΕ και 132 για τη Δημοκρατική Ένωση, ενώ έμειναν και τρεις για τους υπόλοιπους!

Με τέτοια κόλπα, η πολιτική ζωή του τόπου γέμισε οξύτητα και άγριες αντιπαραθέσεις. Όμως, η πρώτη χρονιά του Κωνσταντίνου Καραμανλή σηματοδεύτηκε με τους νεκρούς στην Κύπρο και την Αθήνα, καθώς ο επαναστατικός αγώνας φούντωνε στη μεγαλόνησο και η βρετανική κυβέρνηση έστελνε κυβερνήτη τον «σκληρό» Χάρντινγκ. Με εντολή του, ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος συνελήφθη στις 9 Μαρτίου 1956. Συνελήφθησαν και οι πατριώτες

Μιχαήλ Καραολής και Ανδρέας Δημητρίου, πέρασαν από δίκη και με συνοπτικές διαδικασίες καταδικάστηκαν σε θάνατο με απαγχονισμό. Στις 9 Μαΐου 1956, παραμονή της εκτέλεσης, ξέσπασε στην Αθήνα μαχητικό συλλαλητήριο. Ο Καραμανλής την αντιμετώπισε με τα όπλα: Τέσσερις διαδηλωτές κι ένας αστυνομικός διευθυντής έπεσαν νεκροί, ενώ μετρήθηκαν 165 τραυματίες από σφαίρες κι άλλοι εκατό από γκλομπς. Οι αγωνιστές Καραολής και Δημητρίου απαγχονίστηκαν στις 10 Μαΐου. Ως τον Σεπτέμβριο, τους ακολούθησαν άλλοι έξι. Ο αγώνας όμως φούντωνε, προκαλώντας αναταράξεις και στην Ελλάδα.

Την 1η Μαρτίου 1958, δεκαπέντε βουλευτές της ΕΡΕ κατέθεσαν στη Βουλή δήλωση ανεξαρτητοποίησης. Όμως, ο Κ. Καραμανλής είχε προλάβει να φτιάξει νέο εκλογικό νόμο. Παραιτήθηκε, ενώ ο πρόεδρος του Ερυθρού Σταυρού Κ. Γεωργακόπουλος οδήγησε τη χώρα στις εκλογές της 11^{ης} Μαΐου 1958, ως υπηρεσιακός πρωθυπουργός.

Το 47% της ΕΡΕ του 1956 έγινε 41,16% το 1958 αλλά το εκλογικό σύστημα δούλεψε γι' αυτήν: 171 οι βουλευτές της αντί των 165 του 1956! Με την ΕΔΑ δεύτερο κόμμα (24,42% και 79 έδρες). Η αντιπολίτευση συνασπίστηκε και, στις 20 Σεπτεμβρίου 1961, ίδρυσε την Ένωση Κέντρου με αρχηγό τον Γεώργιο Παπανδρέου. Την ίδια μέρα, η κυβέρνηση παραιτήθηκε. Υπηρεσιακός πρωθυπουργός ανέλαβε ο αντιστράτηγος ε.α. Κωνσταντίνος Δόβας, για να διενεργήσει εκλογές στις 29 Οκτωβρίου 1961.

Η προεκλογική περίοδος κύλησε με οξύτητα και βίαιες αντιπαραθέσεις. Οι κάλπες έβγαλαν την ΕΡΕ με 50,80% και 176 βουλευτές αλλά, την 1^η Νοεμβρίου, σαράντα μέρες μετά την αναμέτρηση, ο Γεώργιος Παπανδρέου δήλωνε ότι πρόκειται για αποτέλεσμα βίας και νοθείας και κήρυσσε ανένδοτο αγώνα. Κυκλοφόρησε η «Μαύρη Βίβλος» με αμέτρητες καταγγελίες ότι ψήφισαν «νεκροί, δέντρα και οικόπεδα». Η πολιτική ζωή του τόπου κύλησε μέσα στην ένταση και την πόλωση. Ο Κ. Καραμανλής, όμως, είχε ανοίξει και νέο μέτωπο. Με τα ανάκτορα: Για την εκλογή του αρχιεπισκόπου, για την προίκα της μετέπειτα βασίλισσας της Ισπανίας και τότε πριγκίπισσας Σοφίας, για το βασιλικό ταξίδι στο Λονδίνο κι ένα επεισόδιο με τη γυναίκα του έγκλειστου κομμουνιστή Αμπατιέλλου κ.λπ. Το αποκορύφωμα ήρθε στις 22 Μαΐου 1963 με τη δολοφονία του βουλευτή Γρηγόρη Λαμπράκη, που ανάγκασε τον Κ. Καραμανλή να αναφωνήσει «μα, ποιος κυβερνά αυτόν τον τόπο».

Στις 17 Ιουνίου παραιτήθηκε. Τα ανάκτορα διόρισαν τον αυλικό Παναγιώτη Πιπινέλη πρωθυπουργό κυβέρνησης ΕΡΕ. Ορκίστηκε στις 19 Ιουνίου και παραιτήθηκε το φθινόπωρο.

Ο πρόεδρος του Αρείου Πάγου, Στ. Μαυρομιχάλης, ανέλαβε να οδηγήσει τη χώρα σε εκλογές στις 3 Νοεμβρίου 1963 ως υπηρεσιακός πρωθυπουργός. Με 42,04% και 138 βουλευτές, ο Γεώργιος Παπανδρέου σχημάτισε κυβέρνηση της Ένωσης Κέντρου (ΕΡΕ 39,37% και 132 βουλευτές, ΕΔΑ 14,34% και 28 έδρες, Προοδευτικοί Σπύρου Μαρκεζίνη δύο έδρες).

Φοβούμενος για τη ζωή του, καθώς συνέχιζε να δρα απειλητικά το παρακράτος που δολοφόνησε τον Λαμπράκη και διευθυνόταν από τα ανάκτορα, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής έφυγε κρυφά στο Παρίσι, στις 9 Δεκεμβρίου 1963, με ψεύτικο διαβατήριο (στο όνομα «Τριανταφυλλίδης»). Νέος αρχηγός της ΕΡΕ εκλέχτηκε από την κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματος ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος.

(Εικόνες, 16.9.2007) (τελευταία επεξεργασία, 7.7.2009)